

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת ראה - ר"ח אלול תשע"ב

לא תעשו כן לה' אלקיכם (י"ב - ד')

"לא תעשו כן לה' אלקיכם" לפני השם יתברך אין עושים סתם ככה, מתוך רגילות, או רק כדי לצאת ידי חובה.

(הרה"ק רמ"מ מקאצק זיע"א)

וירשת אתם וירשת בארצם (י"ב - כ"ט)

דרשו חז"ל (ספרי) על הכתוב "וירשתם בארצם" מכאן אמרו, שקולה מצות ישיבת ארץ ישראל כנגד כל המצוות שבתורה. וכשם שבלימוד התורה אמרו חז"ל (פסחים נ') לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות, אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. כן גם במצות ישיבת ארץ ישראל, יש לעסוק בכך אע"פ שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה.

(הרה"ק רבי שאול ידידיה ממודזין זיע"א)

עשר תעשר (י"ד - כ"ב)

אמחז"ל (תנחומא) עשר בשביל שתתעשר, עשר כדי שלא תחסר. לאלה החושבים שאם יקפצו ידיהם מאחיהם האביונים, או יחדלו לתת צדקה לתורה ולגמילות חסדים, יתעשרו, טעות בידם, ובאמת הם מפסידים מכך פי כמה וכמה עד אין שיעור, כי התורה הבטיחה ברכות למקיימי המצוות, עשר בשביל שתתעשר, וע"י שאינם נותנים צדקה הם מונעים ברכה מביתם, נדמה להם שהם מרויחים כמה פרוטות, ולאמיתו של דבר מפסידים הם דינרי זהב. כמו המעשה שהיה: כפרי אחד היה רגיל להביא שקים מלאים של תבואה למכרם בעיר, ולפנים היה נהוג בשוק הסוחרים שכאשר היו קונים מהכפרים שלא ידעו לקרוא ולכתוב, ומכל שכן לעשות חשבון, היו שמים על השולחן כובע ועל כל שק שהיה הכפרי מביא, היה הקונה שם בכובע פרוטה מנחושית, וכאשר הכפרי גמר להביא את כל השקים היו סופרים את הפרוטות, וכמספרם היה הקונה משלם בעד כל שק לפי המחיר שקבעו ביניהם.

פעם בזמן שהקונה התעכב במחסן לעמוד על טיב הסחורה, שב הכפרי אל החדר שהכובע עם הפרוטות היו מונחים שם על השולחן, וכשראה שאין איש בחדר, שלח ידו אל הכובע וגנב כמה פרוטות ושם בכיסו מבלי שהקונה הרגיש בדבר, ולא עלה על דעתו כלל שמכל פרוטה שהוא גונב הוא מפסיד לעצמו שק שלם של תבואה. כך הם גם אלה המתקמצים לתת מעשר וצדקה, נדמה להם שהם מרויחים ע"י כך, אך למעשה הם מפסידים הרבה יותר.

(בשם החפץ חיים זיע"א)

וצרת הכסף בידך (י"ד - כ"ה)

מכאן מוזהרים העשירים בעלי הממון שהכסף יהיה צרור תחת ידם ויהיו הם שולטים בו, ולא שיהיה הכסף שולט עליהם.

(הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א)

ולא תקפץ את ירך מאחיק האביון (ט"ו – ז')

לא תקפץ ירך מאחיק האביון ר"ת תהלים, וכתוב בא ללמדנו, שאם בא אליך עני ואביון שאין לו למחייתו והוא שוטח את צרתו בתחינה לעזרה, אל תסתפק באמירת תהלים עבורו, אלא פתוח תפתח לו את ירך בנדיבות.

(הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א)

ורעה עינך באחיק האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל ה' והיה בך חטא (ט"ו – ט')

"ורעה עינך באחיק האביון", אם ראה עינך באחיק העני לבדקו בשבע חקירות ובדיקות, על מנת למצוא בו מום כדי שתהיה בידך אמתלא ותירוץ למה אינך חייב לסייע בידו, כי עני זה איננו עני באמת או עני פלוני אני מכירו ואת טיב מעשיו. אזי במידה כנגד מידה "וקרא עליך אל ה'", גם אתה תקרא לעמוד לסקירה מקיפה של כל פעולותיך ופנקס מעשיך יפתח בשמים, ויבדק אף הוא בשבע חקירות ודרישות. ומימלא הלא ברור הדבר כשמש ש"והיה בך חטא", כי מי הוא זה אשר מעשיו יבדקו וימצא צח כשלג ללא חטא ועוון.

(הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א)

נתן נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו (ט"ו – י')

פעם אחת בא לפני הרה"ק רבי מרימינוב זיע"א עני אחד, אשר שפך לפניו את מר לבו, הושיט לו הרבי נדבה הגונה, ולפני שיצא הושיט לו מטבע נוסף. שאלוהו: מפני מה נתן הרבי צדקה פעמיים? ענה הרבי: בפעם הראשונה נתתי לו מפני שדבריו נגעו אל לבי והצטערתי לשמוע כמה קשה מצבו, ואילו בפעם השנייה נתתי לשם מצוות צדקה.

דבר זה מרומז בפסוק "נתון נתן לך" תן וחזור ותן שתי פעמים, פעם אחת משום שנאמר "ולא ירע לבבך", נתינה זו היא בשבילך, כדי שלא ירע לבבך ותתרגל לרחם על הבריות, ומתוך כך ירחמו עליך משמים, ופעם שניה שום מה שנאמר "בתתך לך" לשם מצוות צדקה.

שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' (ט"ז – ט"ז)

כל אדם זוכה להבראות בצלם אלוקים, וכאשר זוכה ועושה רצון בוראו אזי מאיר על פניו הצלם - אלקים ולהיפך ח"ו, כשחוטא, פוגם בזה הצלם ועוונותיו נרשמים על מצחו, לפי"ז "ל דכאשר אתה בא לפני ה', יראה כל זכורך את פני ה'" שיראה עליכם פני ה' שיהא על פניכם צלם אלוקים.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

פניני השבת

כל ישראל ערבין זה לזה

פעם את כינס הגה"ק רבי ישראל סלנטר זיע"א את תלמידיו, ודבר אליהם דברים קשים על הפרצות שנראו לאחרונה בחילול השבת בקרב הסוחרים. תמה אחד התלמידים ושאל: וכי מה לנו ולחילול השבת של סוחרים אלה, למה מוכיח אותנו אבינו בדברים כה קשים ולא את הסוחרים, הם אלה שמחללים את השבת ולא אנחנו. השיב להם רבי ישראל: ודאי שזה נוגע לנו, כי אם היינו אנו זהירים יותר בקיום המצוות, לא היו סוחרים אלה מחללים את השבת, עלינו להתחזק ככל יכולתנו בקיום התורה המצוות, ובכך נגרום להפסקת חילולי השבת.